

o san 1979

san seginnan — nimòrò 92

òkutòburu kalo — san 1979

bp:24 - bamakò (mali)
telefòn : 22104 — ccp : 0155
dòròmè 4

kibarudilalaw kuntigi : amadu ganyi kantè

kibaru

a bè bò kalo o kalo, faso ka kibarudiso ka yamaruya kònò

mali jamana ye san 19 sòrò

mali ka yèrèta san 19 nan, kumbèn seli kèra ni wasa ani nisondiya ye, jamana bée kónò. labèn minw kèra a la, olu nyogon famara ka ye, k'a sababu kè jamana taabolo kura ye, taabolo min b'a jira ko sari yaw bée dafara walasa mali ka sigi bolo kelen kan, fanga ani politiki siraw kan, n'a ma kè ni wolomali wèrè ye jamanadenw ni nyogon cè.

fèn minw b'o sémèntiya olu ye "udpm" ani jamana peresidan ani jamana depitew sigili ye walasa jamana kunkow ka latèmèn jamanadenw bée fè.

jamana fanga ani jamana politiki labolili bée fè olu de kèra wasa ani nisondiya sababu ye nyinan, san 1979, setanburu kalo tile 22 seli don.

sènè de fòlò la sènè de bè laban

sènèkè de bè laban, bawo ni mógo bè baara o baara la, f'i ka dumuni kè. o dùn tè sòrò sènè kò.

o de kósón sènèkèlaw tè fo k'a se a dan na; u tè tanu k'a se a dan na ; u tè ladiya k'a se a dan na.

kònòkow

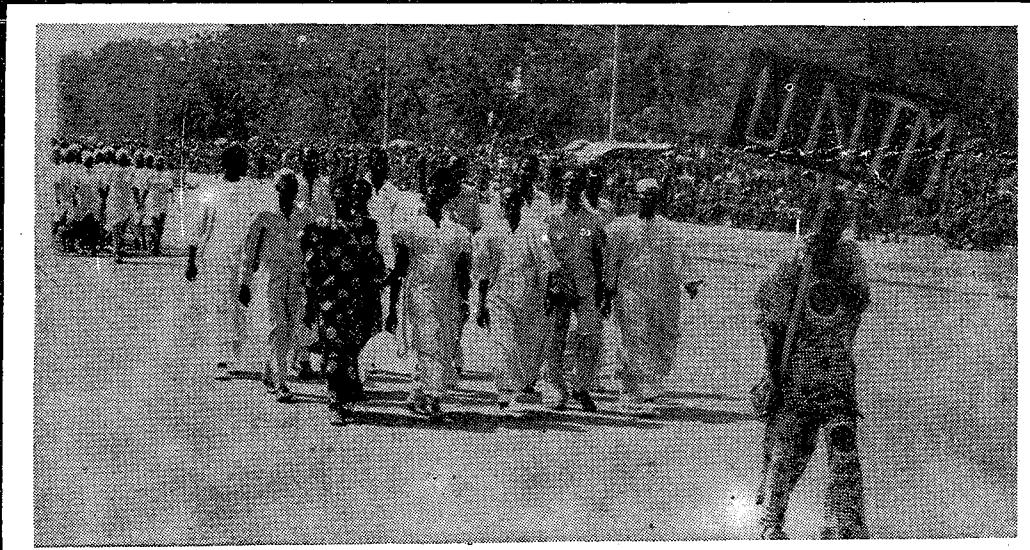
nyè fòlò : mali ka yèrèta ani sènè kòrò.

nyè 2: farafin san ja-teminè sèbèn.

nyè 3 - nyè 4 - nyè 5: kibaru kanubagaw kuma yòrò.

nyè 6 - nyè 7: alikawu kònè ka maana tò.

nyè 8: wolonin ani so-sannin - bolola baara kòrò.

farafin san jateminè sèbèn

	kalo 1 jònminè	kalo 2 dònba makònò	kalo 3 dònba	kalo 4 lasiri fòlò
kari	5 12 19 26	4 11 18 25	2 9 16 23	1 8 15 22 29
ntènèn	6 13 20 27	5 12 19 26	3 10 17 24	2 9 16 23 30
tarata	7 14 21 28	6 13 20 27	4 11 18 25	3 10 17 24
araba	1 8 15 22 29	7 14 21 28	5 12 19 26	4 11 18 25
alamisa	2 9 16 23	1 8 15 22 29	6 13 20 27	5 12 19 26
juma	3 10 17 24	2 9 16 23 30	7 14 21 28	6 13 20 27
sibiri	4 11 18 25	3 10 17 24	1 8 15 22 29	7 14 21 28
	kalo 5 lasiri cèmancè	kalo 6 lasiri laban	kalo 7 arajaba	kalo 8 sunkalo makònò
kari	6 13 20 27	4 11 18 25	3 10 17 24	1 8 15 22 29
ntènèn	7 14 21 28	5 12 19 26	4 11 18 25	2 9 16 23
tarata	1 8 15 22 29	6 13 20 27	5 12 19 26	3 10 17 24
araba	2 9 16 23 30	7 14 21 28	6 13 20 27	4 11 18 25
alamisa	3 10 17 24	1 8 15 22 29	7 14 21 28	5 12 19 26
juma	4 11 18 25	2 9 16 23	1 8 15 22 29	6 13 20 27
sibiri	5 12 19 26	3 10 17 24	2 9 16 23 30	7 14 21 28
	kalo 9 sunkalo	kalo 10 selinin ncinin kalo	kalo 11 seli furancè kalo	kalo 12 seliba kalo
kari	7 14 21 28	5 12 19 26	4 11 18 25	2 9 16 23
ntènèn	1 8 15 22 29	6 13 20 27	5 12 19 26	3 10 17 24
tarata	2 9 16 23 30	7 14 21 28	6 13 20 27	4 11 18 25
araba	3 10 17 24	1 8 15 22 29	7 14 21 28	5 12 19 26
alamisa	4 11 18 25	2 9 16 23	1 8 15 22 29	6 13 20 27
juma	5 12 19 26	3 10 17 24	2 9 16 23 30	7 14 21 28
sibiri	6 13 20 27	4 11 18 25	3 10 17 24	1 8 15 22 29

sènèkèla k'i hakili to a la ko :

- foro labèn bè kè kalo 6 la.
- danni bè kè kalo 7 la.

seli minw bè kè mali kònò, n'olu jateminèn bè tubabù san jate de la, olu bè bèn don'minw ma nyinan, o filè nin ye :

- zanwuye kalo tile fòlò, n'o ye tubabù san daminè don ye : dònba makònò, tile 13.
- zanwuye kalo tile 20, n'o ye mali sòròdasiw ka seli ye : dònba, tile 2.
- mè kalo tile fòlò, n'o ye baarakèlaw ka seli ye : lasiri laban, tile 15.
- mè kalo tile 25, n'o ye afiriki ka seli ye : arajaba, tile 10.
- sètanburu kalo tile 22, n'o ye mali yèrèmahòrònya seli ye : seli furancè kalo, tile 12.

kibaru kanubagaw kuma yòrò

sobugu baarakè tòn

awirili kalo tile 3-4-san 79 ne animatèri kamati kulibali nisondiyalen ye nin lètèrè in ci aw ma, kad'a kan tòn kelen tun bë anw ka dugu kònò, o dabila-lén bë san caman bò bi; nka nyinan tòn in sigira sen kan, k'a kè kura ye, o fagan bonyana ka tèmèn kòròlen kan.

tòn in ye baarakè tòn de ye, fòlò tòn in tògò tun ye ko daman, nka nyinan tògò kura dara ton in na, o tògò ye bèn ani nyögòn dèmè, k'a ta foro baara la, ani bògò baaraw ani baaraw caman wèrèw.

tòndenw bë jè ka o baaraw kè nyögòn fè, mògò min bë tòn in na, a bë mògò 30 bò. musaka min bë tòn in na ni se min bë i ye i bë o de kè, ni se min tè i ye, a ma dabò k'a fò i ka o kè, ni tòndenw ye nyögòn sòrò baara kè yòrò min na a cè-kòròba ni a denmisèn bëe bë kè filama ye, tulon kè ani yèlè, mògò si tè dimin mògò si kòrò. o wale damadòw nafa ka bon dugu kan kòsèbè, o tòn, an bë ala deli a ka taa nyè, walasa ko wèrè na bò a la min tè nin ye. tòn in nyémogòw tògòw filè nin ye :

a mògòkòròbaw :

- fòlò modibo ture
- filanan batugunè tarawele
- sabanan dugunè keyita
- naaninan hamala tarawele
- duurunan kakan sakò

ni tòndenw fòra nyögòn min bë fò ka bèn kè uni nyögòn cè o ye cèbile mari ko ye.

kamatigi kulibali
animatèri ka bò
(sobugu).

marisi kalo tile 28 fò 31 don sanjiba nana mali fan bëe fè, o ye malidenw bëe nisondiya kòsèbè, n'o ye "udpm" sigi don ye sen kan.

"udpm", a sekeretèri zeneraliya dili zenerali mu-sa tarawele ma, ni o ye tòn in kuntigya ye, u y'a kè in'a fò malidenw bée tun bë tòn in sigi yòrò la, a kèra jamanadenw bëe hakili na ta ye, o y'a jira ko "udpm" dabòra kelenya ani badenya ani bèn ani cèsiri ani sèbèkè de kama, "udpm" ma dabò yèrè sago kè kama, a ma dabò binkali kama, "udpm" a sinsi bere ye sè-nèkèlaw ye, o tuma malidenw n'i y'a mè ko jamana o ja-mana ka di, i b'a sòrò fèn damadò bë yen, n'o ye bèn ani cèsiri ani ka ko to nyögòn ta la, ani nyögòn sira taama.

"udpm", ala k'a kè si ani kènèya ye, ala ka hèrèw ca-ya, ala ka jamana kisi sen-kòròjugu masiba ma, ala ka "udpm" nyémogòw kisi sabaranin tigiw masiba ma.

kamatigi kulubali
animatèri ka bò sobu-gu sèrèkili bananba
(kulukòrò)

kalan ni daba

sisan foro baaraw bë sen na, kalan nògoyara dòoni, nbaw fò, tilema tèmènen kalan ko la, sebekòrò n'a mara kalansow bëe de ko don, aw ni ce, aw ni baara aw ni kalan, aw ni daba.

keleya min b'aw la, keleya nyuman don, aw ka keleya ye mun ye ? aw ka keleya du bëe b'a fè ka tòliso kè kalanso ye, o ye waleyà nyuman ye. nbè min gèlèyà aw ma, o ye kibaru wari sa-rali ye joona ni sanni kè-ra.

bubakari si kalansow
kuntigi sebekòrò.

sèbènnikèlaw

tumani yalamu
sidibe, zafu kuntigi ka
bò "oacv" la, san kubeda

baxayi balo
animatèri ka bò zirakoro
masina kubeda segu mara

isa tarawele
animatèri ka bò basodugu
kònò, kucala lamini, na

kibaru kanubagaw kuma yòrò

kènèya don dinyè kònò

"oms" ye jamana yèrèmahò ronyalenw ka tònba ye.

"onu" bolomafara dò don, a ye don dò kèrènkèrènya dinyè bée kònò, don min na, bée kakan k'i hakilijakabò hadamadenw kènèya siratigè la ; o don tun ye sibiri ye, awirili kalo tile 7 san 1979 kònò.

munna mógo kakan ka hakili jakabò kè ? bée b'a dòn ko kènèya nafa ka bon. ale de bèna ni baaraw kèli ye. ni kènèya tè yen, foyi tè se ka yiriwa.

hadamadenw kakan ka cogo yaw bée nyinin minw b'a to kènèya bée sabati.

o don kèrènkèrènlen kònò, hakili jakabò kakan ka tali kè baara minw kèra, minw bée ka kè, ani minw tora kènèya hukumu kònò, n'o kakan ka kè.

hadamaden ka kènèya bée sòrò a yèrè yèlèma cogo la, a sigi yòrò fè, jèya fè fini don cogoya fè, ani a ka dunmuni cogoyaw fè.

minw ye dunmuniw ye, olu kakan ka jèya kòsèbè, ka to k'u yèlèma, i ka na suman suguya kelen dùn don o don.

min ye denmisènw ladonni ye, olu ni kòlòsili kakan. denmisènw ka kènèya bée jamana taa nyè fè, baarakèlaw bée caya, nin kuma kan fila bée tali kè denmisènw ka san kan n'o ye : bi denmisèn ye sinin mógo kòròba ye.

denmisèn mana kènèya, a bée sii sòrò.

muso lasirilen fana ka kan ni ladonni ye cogoya bée la. muso lasirilen min ka kènè kòsèbè, min bée dunmuni nyuman kè, bana t'a

la, o de bée den nyuman wolo den min ka bon, den min ka kènè a fari sogo la.

kènèya nafa tè se ka fò k'a ban. jamana ka bò nògòla, a ka taa nyè fè, a ka hèrè ka caya, olu bée sòrò kènèya hukumu kònò.

anw malidenw kakan ka mun kè ni kènèya bée sabati an ka jamana la ?

a fòlò: bée k'i yèrè kòlòsi kòsèbè, ka jèya mata-rafa cogo bée la.

a filanan : dògòtòròsow ka caya jamana kònò.

a sabanan : musojiginsow fana ka caya.

a naaninan: denmisènw ka bolociw ka yiriwa mali kònò.

a duurunan : kumakanw ka fò arajomali fè, minw bée tali kè kènèya siratigèw la. o kumakanw ka fò bamanankan ; fulakan; bòbòkan; sènèfòkan; ani kòròbòròkan na.

nin baaraw kèli tè mógo kelen ka baara ye, malidenw bée ka baara don.

ni cèsiri kèra bée fè, mógo ma to kò fè, bée y'a kè i yèrè ka ko ye, kènèya bée don an ka jamana kònò baara bée kè a cogo la, mali bée bò nògòla, a denw bée bée hèrè caman sòrò.

mamadu nbayi lakòli mètèrè ka bò nòngòd dandèrèso sikaso mara la.

bamanankan

samanni
signindenw
(voyelles longues)

aa...daamu..... plaisir

ii...miiri..... pensée

uu...duuru..... cinq

ee...seere..... témoin

èe...fèènè..... crème

oo...kooro..... varan

öe...kòori..... coton

mògò..... personne

nògò..... fumier

bole..... bras

bòlò..... piquet

cogo..... manière

kogo..... mur

kòkò..... sel

kolo..... dresser

kolo..... os

woro..... cola

wòrò..... décortiquer

nòrò..... boucher

nòorò..... luire

bin..... paille

bèn..... entente

kin..... mordre

kèn..... graisse

fin..... noirceur

fèn..... chose

nunna

signindenw

(nasales)

an...banfula... coiffure

in...nyin..... dent

en...kelen..... un

èn...cèncèn..... sable

on...bonbon.... menton

èn...gèngèn.. poussière

un...kun..... tête

kibaru kanubagaw kuma yòrò

balikukalan « cmdt » kònò

kòori sènè seriwsida mali kònò "cmdt", o y'a kanu ka a ka cikèlèkòlidèn dòw ta ka bila balikukalan si-ra kan a ka mara kònò. u b è se ka wele : cikè ani ba likukalan lèkòlidèn.

u ka baara filè : ka fèerèw don sènèkèlaw kòrò minw b è se ka k è sababu ye ka dò fara u ka sòrò kan.o baaraw nyèsinnen b è duguw ma dugu minw y'u yèrè ta. yèrèta kòrò ye k'u ka baaraw k è u yèrè ye, baara minw tun b è k è cikèlèkòlidèn f è, i n'a f ô forosuma, kòrikoloni ani nògòni, pòsònni ani sannifeere. nin b èe lajèlen b'a jira ko cikèlèkòlidèn ka kalan donna sènèkèlaw kun na.

o tèmènen kò dugu minw b'a f è k'u yèrè ta k'a balikukalan sabati kòori sèriwsida mara b èe la, o baa raw b è sèbèn bamanakan na an karamògò ani an kuntigi mamadu yusufu sise f è.

u ye anw mògò minw bila a sira kan kucala kòori sènè mara kònò an ye mògò 12 ye :

- musa samakè, o b è sirake le
- mori jara, o b è zangaso
- dirisa bangali, o b è zan gaso
- adama kònè, o b è nintabo go
- jibirili koyita, o b è molobala
- danda sangare, o b è gasa so
- lamini kònè, o b è garaso
- buguzagan goyita, o b è toroso
- jarija sise, o b è npèsoba
- lazari jalo, o b è miyena
- ibarahima jakite, o b è tonto
- musa berete, o b è duguwolo.

ne ani n'baarakè nyògòn b èe, an b'a nyini kibarusofè, u ka u hakili to ana, k'a sababu k è an ye aw dèmènba ye.

ne ka foli b èe ka taa an karamògò ma min tògò ye mamadu yusufu sise ani a ka denbaya b èe. nka foli b è n'baarakè nyògòn mògò 11 ma u ni u ka denbaya b èe. ne b è kibaruso kuntigi fo, k'a nyini a f è a ka to ka kòròbòròkan ani fulakan don kibaru la, ne b'o f è kòsèbè, k'a sababu k è olu ye ne ka yòrò kan ye.

ne ye bamanankan foli da minè okutòburu kalo san 1971, ka kalan daminè zu-luye kalo san 1972. nin b èe k èra ne k èlen kò cikè lèkòlidèn ye kucala kòori sènè mara kònò.

jarija sise zafu kuntigi sènè seriwsida la "cmdt" npèsoba sekìteri la kucala.

kòbiri kalan

kari don n'o bèn na mè kalo tile 6 ma, kalan dò k èra kobiri lèkòlikaramògòw kun, kalan in k èra bamanankan de la, n'o ye an faso ka kan ye.

a nyèmògòya tun b è lèkòli dirèkitèri de bolo, mògò min ye kalan in k è u kun o ye adama jakite ye, n'o ye an ka balikukalan kuntigi ye, n'a b è f ô a ma ko sèfu zafu, kalan in k èra lèkòlikaramògò 6 de kun u tògò n'u jamu filè, a nyèmògòba, dirèkitèri, o ye - abudulayi keyita
- cèkura jara
- amele jara
- gejuma sanogo
- matigi sisoko
- sènu kulubali

u ye balikukalan in k è tile 2 de kònò, ne fadaga sawara kalan in na, ka d'a kan kalan in k è cogo nyèna.

fadaga danbele balikukalanden ka b ô kobiri tukòto (kita).

kalan b è ka don baarada b èe kònò

an ka kanw kalanni b è ka k è sèbè ye, yòrò b èe la, mali kònò. sisan, a bôra kungow kònò, ka se dugubaw kònò, fo k'a se lèkòlisow ma. o de b'a jira k'u kalan ye sira sòrò.

alikawu kònè ka maana :

cèmandali

jòn kamalen saba in kelen ye sokè ta a ku ma,
 kelen y'i bolo da a konkoron fan kelen fè,
 kelen y'i bolo da fan kelen fè,
 dafila b'a bée kan na, u cè sirilen bée.
a ni belebele bòra.
a b'a fò, a bè fugaba sòrò,
a ni cèmandali magèn bée bënnna,
silamèya këmè wolonwula ni dèbè,
kuma si t'u da kuma nininana dama kò.
o këra tuma min, a ye jube bò, a taara a minè,
a ko : "a dun këra di ?"
"èe", u ko : "babilen, segin, an ka taa an mago la,
san mana tinyè, jate tè kalo la.
anw ye fula min ye an nyè na,
halì n'i y'a sòrò, k'a fò, u y'u jò anw kòrò,
ko an k'u faga tile bò k'a bin rò,
n'u tè fèn kè anw na,
anw tè se k'u faga k'u ban.
janko, an bè marifa ci nyògòn na.
anw ma minè yòrò ye fula la.
maasina bée de nalen bée.
segin, an ka taa, an k'an yèrè lafiya.
an fana mana kè, an ye se mògò min na,
an-na misi nyini olu fè."
babilen ko u ma : "o tè baasi ye.
aw ye u ye k'u lasaa, aw mana taa,
a' b'u lakali n'a' yèrè nyè ye.
ne min m'u ye, ne dun ye n'sara so mògòw de la,
ko n'bè na magèn na,
n'tè se ka taa, ka "u ko" lakali.
n'fana bè taa, yali n'k'u ye.
a' seginna cogo min,
n'fana man'ü ye, n'na segin ten."
u ko : "o ye kè."
u farala nyògòn na yen.
a ko jòn kamalen saba ma : "a' y'a' sen ta dòonin."

a ni belebele bée kan ka jiri misèn bée pan,
sokè ku b'u bolo.

jama fu in n'a cè jamanna dòonin tuma min na,
u ko : "aw t'a dòn, fatama dénw t'an filè fèn ye,
anw mògò silamèya këmè wolonwula ni dèbè,
anw ye mògò min ye, an ma se ka mugu kelén ci u la,
anw ko e ka segin, e ko e tè segin.."

dòw ko : "a' t'a to yen wa ?

a nyè mana da u kan sisán,
a taatò bée gosi bin minw la k'u lamaga,
a seginbagatò na segin siran fè,
k'a sòrò, u ma nyèmajò."
olu y'u ta kè so faa ye.

fatama denkè fòlò nòkanda,
a n'a ka jòn kamalen saba,
u tora u bée taa, u tora u bée taa,
bée taa tuma min na, u taara a sòrò,
fala jiginna séenòba kònò,
fala belebele kònò, ka jiri sumaw minè,
misibaw b'u bolo.
u ye misiw lajè, nturanin minw b'u rò,
n'u b'u kan don, o de tòlòlen bée,
u ye mògò bila k'o caman kantigè,
k'a fò, u ka tilen yen, u ka titi dila.

jòn kamalenw y'o nturaninw boso,
k'u sogo bò nyògòn na.
fula in n'a caya, bée ye titi dingè tigè i yèrè ye,
ka nturanin sogo bila a rò, k'a jeni, f'a mòna.
bée y'i ta kè i danma jiri kòrò,
fo bée kònòbara këra i ko nyògòran jugu.
ji foroko dulonnenw ji, bée y'i min k'i se,
finyè sumalen b'u kan k'u fili, u hakili latigèra.
u ko : "u b'a fò cèmandali, cèmandali.
jaa, mògò yèrè tè cèmandali."

5. ni cèw ma kèle, sebaga tè dòn

u tora masala la, u bée dòn ko ra tuma min na,
fatama denkè fòlò nòkanda,
a ni jube yèlènna tintin kan.
a nyè bée fulaba in séenèlen na séenò kònò ka taa,
misiw bée bin kan k'a dun.
a y'i yèlèma ka jònkwé wele, a ko :
"ayiwa, misiw filè, fulaw filè, saya filè, malo filè.
mògò sa tògò dò ka fisa i balo tògò dò ye dè.

n'an b'a kè cogo min, an na nyògòn faamu.
mògò min sara bi wo, i bée sa.
i ma sa bi wo, i bée sa."

u ko : "babilen, kana kuma sara anw na,
anw ye takurunw de ye.

i mana takurunda donnè minè, i bée mènè."
a ko : "bisimila." a ko : "jama in n'a bonya,
a' kan'a ta a caya fè,

ali

1,
ye.

ci u la,

igèra.

n

amu.

a..

ènè.
ponya,

babilen

mògò kelen t'a rò, ni ni fila bë min na.
 kelen ka taa i jò u ni kenyèka cè,
 kelen ka taa i jò u ni kòròn cè,
 kelen ka taa i jò u ni bayanfan cè,
 ne yèrè bë taa u ni tilebin cè.
 n'a' sera a' jò yòrò la tuma min na,
 kòròtò si kana mògò si don a rò, i k'i ka mugu ci,
 n'a' ma ne ka dafila kumakan mèn dè.
 n'a' y'o kumakan mèn, a' ye se min na, a' k'o kè.
 fulaw n'u caya, u bilen ma boli sisan,
 u bë boli baga jira.

sanusiga mòden ani maganfinba mòden,
 a sigilen jube kò rò,
 a y'a dòn à ka jòn kamalen bëe y'a jò yòrò sòrò,
 a ni jube y'i kunfa bò.
 fula kuntigi n'a nkanda dalen bë ncangara kòrò,
 foyi tè kan ka fò u ye ncaaro kò.
 u b'a dòn mògò nana u na tuma min na,
 a ye dafila fan fila kè, k'u kè
 i ko kabi ala y'u da don min na, u ma balo.
 foyi ma to u ye,
 ka kalakala ni bògò cè k'a k'u yèrè da kò.
 bamaro min bë nkòni fò la, a n'a ka nkòni panna.
 fulaw donna nyògòn na.
 gosi min bòra u ni kòròn cè o kò, o ye mògò fila faga.
 min bòr'u ni kenyèka cè, o ye mògò fila faga.
 min bòr'u ni bayanfan cè, o ye mògò fila faga.
 tuma min na, n'u ye fulaw nòoni i ko nòni ni dègè,
 f'u jòlen bë munumunu,
 a kèra fo kamalen fila bë taa nyògòn sòrò so kefen na.
 kirike ma don a kò rò tugun,

aw fila bë nyògòn nyòni, k'aw bë yèlèn o kò rò.
 kamalen n'a ka muru bë goloba ka sin so sirilen na,
 ka so minènw to yen, ka yèlèn a kò lankolon kan.
 u dama min yèrè ye nyinw ye,
 u labanna, u bë kèle sow nò fè
 o tè, sow si t'a tigi dòn tugun.
 sotigiw tè sow dòn, sow t'u tigi dòn.
 seleke naani bëe goniyara tuma min na,
 k'a kè i ko takula,
 fulaw y'a dòn, maasina bë kòròn fè,
 a bëe jèra k'i kun sin kòròn kan.
 u cè naani dama don...
 u y'u kulukulu tuma min na,
 k'u pan ka bò u tilen yòrò la,
 u ye maasina magèn.

a nana cèmandali misiw fara nyògòn kan.
 mògò dama min bolila k'a ka so sirilen to,
 so silamèya kèmè ni so biwolowula, o tigi m'o foni,
a so minèn ma ta, a y'o ni misiw fara nyògòn kan.
 a ko : "nòoni kelen bòra n'sen na."
 a ko jònchè ma :
 "aw ka sigi yan ni sow ni misiw ye yan.
 bèma bë cè min kò fè, a tigi bë bonkun kan.
 kabini ne ka gosi fòlò bò tuma, a panna.
 ne bén'u magèn.
 ni n'ye tile tan kè, ni n'ma na,
 a' kan'a bisigi jiri bolo bë bila n'kan nò,
 a' kan'a bisigi n'bè minè mògò bolo cè ganan ye,
 a' kan'a bisigi k'a fò mògò ka nègè bë n'minè,
 a' kan'a bisigi so ye se ka n'bin ka bò kirike rò.
 a' y'a faamu wa ?"
 u ko : "an y'a faamu, cè farijugu."

6. boli tè dan kè

a yèrè kamalen saba in to
 misiw ni so parokotolenw ninw kòrò.
 a yèrè ye jube karafe juru minè f'a kuru laban na.
 a ye tilebin fan doni.
 a y'o tile tò bëe lajèlen kè,
 a bë bëma ni fulakè nò fè,
 a bë so sen nò kò. nka, a nyè ma se ka da u kan,
 fo tile binna, a ma sòrò k'u ye.
 a ni dusudimi sira so sen nò kan.
 kabini donon fòlò ko a mago bë jòn na,

n'a kèra, i ko mògò bë sen tontoli kan,
a ye jube cè siri.
 o y'a sòrò, fulakè hakili latigèra, k'a fò,
 i ye tile kelen boli, mògò ma na i nò fè,
 ka si, mògò ma na i nò fè,
 a b'a bisigi, mògò tè na.
 nin ye dononkasi min boli,
 u y'o bëe lajèlen kè,
 u dalen bë, u ma wuli.
 (a tò bë bò kibaru nataw kònò)

wòlònин ani sonsannin

don dò, wòlònин ani sonsannin taara u yaala. u sera yòrò dò la, a y'a sòrò, surakaw nyinènèn bè u ka misi dò kò: u ye misi in minè, ko u bè taa a faga, ka a sogo tila.

u taatò, sonsannin ko wòlònин ma :

- n'kònò yan, ne bè taa cìla, ka na.

sonsannin taara a fò a biranw ye ko u bèna misi faga, ko bèe ka taa, kelen kelen, walasa u na sogo bèe ta.

sonsannin seginna, ka na. a ko :

- n'dògò wòlò, kòr'i ma kòròtò dè ?

wòlònин ko :

- ayi. nka, n'an ma teliya, sòni suruku bè na.

u taara dugu kò fè, ka misi faga, k'a boso. u bè tila mìsi bosoli la, sonsannin birankè nana i jò. sonsannin ko :

- ne birankè natò filè sogo ko la.

wòlònин ko :

- sogo ko man kan ka mògò n'i biran bila nyògòn na. an ka dò d'a ma.

u ye misi woro fila tigè, ka d'a ma. o y'i kò don dòròn, sonsan biranmuso kun bòra. o selen, u ye kaman fila tigè, k'a d'a ma. o taara. o ma tunun, sonsan muso kòròkè fana bè na. sonsan ko :

- ne biranw nege bòra sa dè.

wòlònин ko :

- sogo ko man kan ka mògò n'i biran bila nyògòn na.

u ye sogo tò d'a ma, k'a tò to binyè ye. wòlònин ko :

- ni dò wèrè tè yan binyè kò, an k'o jeni, k'o tila.

u y'o jeni. sonsannin ko :

- wòlònин, e min ye dògònin ye, e k'a tila. wòlònин nana i dabòlò còki sogo la,

k'i pan ka taa san fè, fo yòrò jan, k'i fe lefele, ka na i bin a kò kan, k'i piripiri, k'i piripiri, k'i piripiri, ka daji bò a dabòlò kèrè fila fè, ka kule, ko :

- sogo man nyi, sogo man nyi, pòsòni b'a la.

sonsan bolila ka t'a fò a biranw ye ko :

- a' kana sogo in dun dè. a kétò filè ka

dògò wòlò faga.

sonsannin biranw bolila ka na ni sogo ye, k'a ton wòlònин kérè fè. wòlònин sòròla ka wuli, k'i kan to sonsan ma ko :

- nalonma, a b'e nyè na ko mògò tè e ta in kòrò dòn wa ?

u sòròla ka sogo tila, k'a dama kènyè. bèe taara n'i tá ye i ka so.

nin fila la, jumèn ka kegun ?

seku tunkara
kula

bololabaara kòrò ka bon kòsèbè

bolola baara ye fèn ye min gèlèya tè fo k'a ban. nka, fèn do fana min nafa n'a kórò ka bon kósèbè. mun na ? bolola baara ye hadamaden miiri, a seeko n'a dònko de ye. o miiri, o seeko n'o dònko bè tali kè jamana danbe de kan. baara don, n'a banna, a bè jamana masiri de jira a kafo n'a kafow nòkan.

ni mógo min bè kafo min kow kalama, n'i y'o kafo bolola baara fènw ye yòrò o yòrò, i tè fili olu ma. dèbènw, yalanw, kasaw, finidalenw, masiriw ani dagaw b'olu fènw na.

kafow bolen kó ye, jamanaw yèrè bolola baara fènw bè nyogòn nyè, wa, u bè dòn k'u bò nyogòn na fana. o siratigè la, daga minw bè dila mali kónò, i b'a sòrò dance b'olu ni senegali, lagine wali otivalita dagaw ni nyogòn cè.

o sabubu de la, a bè nyini bolola baaralaw fè, u kana sira bila. u ka tali kè suma bèe mali danbe kan, walasa u bolonow kana bayèlèma, k'a kuncè k'a bò mali yèrè kow kan.

